

C.I.T. MEMÒRIES D'UN PRESIDENT

Autor: Manuel Crehuet i Julià

A l'assemblea constitucional, celebrada al Cinema Imperio, el dia 25 d'abril de 1965, em van elegir president, i ho vaig ser fins l'assemblea de 29 de Gener de 1978; quasi 13 anys. L'Anton Valls entrava de Secretari l'any 1966 i en plegava l'any 1977. I cito l'Anton, perquè si el CIT va fer tot el que va fer i jo m'hi vaig quedar tant temps, és perquè l'Anton era allà. Ell va ser un treballador incansable i un organitzador de gran capacitat, i gràcies a aquests valors personals del secretari, el CIT va funcionar a la perfecció. Jo era una mica fantasiós, ple d'idees i d'entusiasme; però sense l'ordre i el ben fer de l'Anton, potser tot hauria quedat en això: simples idees , que com jo acostumava a dir, eren les coses més barates del món. Cito l'Anton i seria injust si no fes una referència a tots els diferents membres de la Junta que, durant tots aquells anys, compartien les mateixes inquietuds. La memòria és molt traïdora, però puc recordar a Baldomero i Joan Morros, Jaume Mejà, Severo Lamoga, Josep Gual, Emili Foix, Francesc Font de Rubinat, Joan Soler, August Guasch, Josep Horts, Josep Maria Valls, Walter Lewinski, Ramon Blay, Rafel Hernández, Emili Vives, Jaume Güeña.... Algú em dec deixar, però el meu record no dóna per més.

Amb absoluta sinceritat he de dir que tota aquesta gent no la cito simplement per cortesia; la cito perquè gràcies a tots ells, les Juntes van resultar amenes, divertides, esperades i, com a conseqüència, d'una gran eficàcia. Jo, concretament, esperava els divendres a la nit amb molta il·lusió, perquè a les dependències del CIT hi trobava una bona companyia i un bon ambient. A part dels acords que es prenién, allà hi havia bons amics i bon humor, i sempre s'hi feien les tantes. El matrimoni que regentava el bar, ens atenia amb una gran simpatia i mai no va arrufar el nas si allargàvem massa les nostres reunions. Em fa l'efecte que tots els ex-membres del CIT d'aquella època han d'estar d'acord en el que dic. Una prova és que a les reunions del Centre sempre hi havia quòrum...

He dit que el CIT va funcionar a la perfecció i he parlat de la gran eficàcia de les seves Juntes. No heu pas de creure que tot fos degut, només, a la gestió de la gent que he anomenat. Darrera de tots ells, o al costat de tots ells, hi havia els socis , que no van fallar mai. I per sobre de tot això, hi havia una altra cosa important: el gran acord i compenetració entre el CIT i l'Ajuntament, que proporcionava força i seguretat. Allà on no arribàvem

nosaltres, arribava l'Ajuntament; i quan a l'Ajuntament se li plantejava alguna cosa que podia ser solucionada pel CIT, ens la traspassava de seguida, amb la seguretat que no l'haviem de fer quedar malament. Un Delegat Provincial de Turisme va qualificar aquest fet com un harmoniós *tàndem* Ajuntament-CIT. I així va ser.

L'Associació, amb local, mobiliari, estatuts aprovats i inscrits al Registre, i tota la pesca burocràtica requerida, s'inaugura, amb xampany (no es parlava de cava), pastes, brindis, autoritats i parlaments, el mes de Juliol de 1966, al cap de poc temps que Anton es va fer càrrec de la Secretaria, és clar.

Parlar de les activitats del CIT, de certs fets a destacar i del protagonisme d'algunes persones, és difícil, després de tants anys, ja que els records s'amunteguen, es barregen, s'interfereixen, i arriba un moment en què sospites que estàs traint la cronologia i aneu a saber si la mateixa autenticitat, perquè el record, de vegades, és agraït, però altres vegades pot caure en la injustícia.

Dic això perquè si em decideixo a parlar d'allò que vaig viure fent de President del CIT, ja des d'ara adverteixo que em desempallego de tota preocupació de meticulositat en el temps o en l'espai, i em llanço, no a la improvisació, de cap manera!, però sí a l'exercici apassionant del deixar-se endur per allò que, en un moment donat, se't presenta, se t'acut, t'atrau, t'inspira...

I ja en aquest terreny, ara penso que he de dedicar un record a Jaume Mejà, que va començar essent soci i, després, va ser membre de la Junta Directiva. I quin membre!

He parlat de les persones de la Junta, dels socis, del secretari, del *tàndem* Ajuntament-CIT, com elements que van col·laborar per fer del Centre una associació eficaç i viva. I seria injust si en aquest apartat no hi situés a Jaume Mejà.

En Jaume Mejà era un fidel seguidor de «El Baúl de la Abuelita» (allò que deia: em salto la cronologia), i el «Baúl», sempre, va ser un fracàs econòmic. (Ja la primera edició es va haver de suspendre per la pluja, i el dèficit es va eixugar amb les aportacions dels membres de la Junta, on encara no hi figurava Mejà, i amb el gest d'alguns presumptes espectadors, que no van anar a recollir l'import del tiquet que ja havien pagat).

Però això no fa el cas. El que deia és que aquest bon senyor, en una edició del «Baúl», i coneixedor que els comptes no van quadrar, amb tota naturalitat es va treure el talonari de xecs de la butxaca i en va fer un per l'import del descobert. No recordo la quantitat, però era important.

En una altra ocasió, ens lamentàvem que no tinguéssim una taula de Junes. Mejà, també amb tota naturalitat, va encarregar a la fusteria Gual (a la Junta hi havia en Josep), que fes una taula de Junes. Va ser una senyora taula, bonica i forta, que també va liquidar Mejà com si tal cosa.

Jaume Mejà va ser un Mecenes del CIT i és de justícia que així consti. Amb ell, mai no vam tenir cap problema econòmic. I és simpàtic recordar i destacar la digne actitud dels membres de la Junta, que, com si fossin vetlladors de l'economia personal d'en Jaume, s'esforçaven a frenar la seva tendència pròdiga. Mai no es va aprofitar la seva facilitat en estendre xecs, quan de necessitats del Centre es tractava.

Jaume Mejà era un important importador de sucre, amb xalet a l'Hort de Xanans, que al voltant de la taula de Junes, amb els seus companys i amb una botella de conyac a l'abast de la mà, també era d'una gran generositat...

I si parlem de persones, no puc pas oblidar la simpàtica i decidida personalitat d'Emili Foix. Era el nostre financer, bon defensor dels nostres diners. El veig, com si fos ara, quan preparàvem l'organització del «Baül», regatejant fins el darrer cèntim amb els germans Dalmau, de Valls, que havien de muntar l'envelat, i amb el senyor Soler, representant de la casa Dasler, que havia de servir el banquet, mentre la resta fèiem el desentès, violents per les, de vegades, exagerades contra-ofertes del nostre economista. Només un altre de la Junta s'atrevia a fer costat a Foix, tan decidit com ell a plantar cara als pressupostos dels proveïdors: era Severo Lamoga. Ell i Foix procedien de la Província de Lleida. Té alguna cosa a veure això?...

I ocupem-nos ara de les activitats del CIT.

Van ser moltes i molt diverses. Exposicions i concursos de fotografies; patrocini de funcions teatrals; classes d'idiomes; concursos nacionals de cinema amateur; estimular els ornaments i les il·luminacions nadalenques, a base d'instal·lar arbres en llocs estratègics de la població; cicles de conferències, algunes amb projeccions de diapositives o pel·lícules; portada del Rally de coxes d'època de Sitges, a Torredembarra; promoció del turisme a l'interior de la comarca; impulsar la formació i posada en marxa del Club Marítim; fer un avant-projecte del primer pont sobre la carretera i la via; promocionar el Castell de Torredembarra; estimular les catifes de flors, per Corpus; ballades de sardanes; i, per sobre de tot, «El Baül de la Abuelita», i el Premi Nacional de Periodisme Joan Mañé i Flaquer. Abans de parlar de les dues últimes activitats, que podem qualificar de «reines», en desglossarem alguna de les esmentades.

Hem parlat de patrocini de funcions teatrals. Si ens situem a l'època dels anys seixanta, en què per posar en marxa qualsevol activitat es necessitaven mil permisos, i la censura, en tots els aspectes, era molt severa, poder alçar el teló sota el patrocini del CIT, valia dir facilitar una tasca als aficionats al teatre. El Centre, doncs, va col·laborar en aquest sentit.

Les classes d'idiomes. El CIT va ser autoritzat per donar-ne. El senyor Lewinski les impartia d'alemany, gratuïtament. I un grupet de voluntaris va donar classes de català, sense cap problema. Potser eren les primeres classes de català que es van donar en aquella època.

En els concursos de cinema amateur, jo, concretament, hi vaig xalar molt. Disposava d'un projector força bo, que sabia manipular amb certa gràcia, i a la sala de la Caixa Provincial, es projectaven les pel·lícules en presència del jurat. Realment van ser uns concursos nacionals, perquè es van presentar films de molts llocs de la península. I a la sala sempre hi havia molta gent de variada procedència. Els temes eren d'argument, documentals i reportatges. Va ser aleshores que jo vaig aprendre a distingir entre un documental i un reportatge. És un documental quan el que s'hi explica, pot ser filmat en diversos moments; per exemple, l'elaboració de l'oli. Si alguna escena no et surt bé avui, pots tornar-la a filmar demà. En canvi, en els reportatges, les escenes filmades són irrepetibles: un viatge singular, una nevada al mes de maig... Jo en recordo una que era d'argument, que em va impressionar, tenint en compte que director i actors eren aficionats: una estanquera era enganyada per un fatxenda de barri, i la dona se'l despatxa amb un parell de trets, amb sang i tot. La música «Por el amor de una mujer», ambientava la tragèdia.

El doctor Lentini, el doctor Canadell i Maria Rosa Wennberg, viatgers incansables, ens va donar conferències molt interessants, amenitzades amb unes bones diapositives, que aleshores eren una novetat. Jo mateix vaig fer unes xerrades, sobre viatges també, amb projeccions de pel·lícules. Aquestes conferències eren seguides amb gran interès, com ho demostra el fet que la sala de la Caixa Provincial gairebé s'emplenava.

Vam aconseguir que la caravana de cotxes antics que s'acabava a Sitges, arribés a Torredembarra. Aquí es muntava una tarima amb gent vestida d'època, que donava la benvinguda als participants amb diferents obsequis. Un dels anys, l'arribada es va fer a Clarà. S'acabava amb una menjada al Noi, ornat amb detalls automovilístics. Sobre aquests fets, hi ha pel·lícules de super 8, que deuen ser un poema.

La promoció del turisme a l'interior, la vam fer d'acord amb l'alcalde de Salomó i comptant amb la indispensable col·laboració de Ramon Lluís que,

al seu Cellar, havia de rebre els visitants i donar-los dinar. La Junta del Centre es va traslladar un dia a Salomó a provar el menú; va agradar i el preu també, i el senyor Lewinski va ser l'encarregat d'aconduir els primers grups d'alemanys a la població veïna. L'èxit va ser total i, a base de la propaganda oral, avui es fa difícil trobar un buit al Cellar, sobretot en època de calçots. Salomó és conegut arreu de Catalunya pel bon acolliment i la bona teca.

La gent del CIT era conscient, com ara es diu, de la gran importància del nostre Castell, en aquell temps en mans particulars. I va fer una doble gestió: una, diem-ne oficial, a base d'interessar-hi les autoritats i tècnics de la Província i de fora la Província, fins a l'extrem que plànols, informes i fotografies van arribar a les oficines competents de Madrid. I l'altra gestió, diem-ne popular, va consistir en representar un pas de comèdia versificada, sobre una tarima, davant mateix del Castell, d'ambient medieval, en la que van actuar Joan Griñó, que feia de fantasma, i Anna Maria Garcia Cantero i un tal Parera (ara no recordo el nom), que era la parella enamorada. Ells no parlaven; les veus que sortien pels altaveus eren de locutors de Ràdio Tarragona. Aquesta peça teatral era com un míting reivindicatiu del Castell, que havia de tornar a mans del poble!

Les audicions de Sardanes, en aquells moments ben escasses o nul·les, eren sufragades íntegrament pel CIT, ja que encara no havia nascut l'associació sardanística.

I ocupem-nos ja de les dues activitats més importants de les que va emprendre el CIT. «El Baül de la Abuelita» i el Premi Nacional de Periodisme Joan Mañé i Flaquer. Les dues, en el temps de què parlem, van durar nou anys.

«**EL BAÜL**»: La festa ens la va proposar L'associació de la Premsa de Tarragona (no se si el nom era ben bé aquest). Es veu que disposaven d'una assignació econòmica que podien oferir a qui volguessin, a canvi que els beneficiats organitzessin un festival de certa categoria. A més dels diners, la premsa estaria gratuïtament al nostre costat. Josep Maria Tarrasa, que ens coneixia i ens estimava, va parlar de nosaltres al periodista Medrano, segurament President de l'Associació. I ja hi vam ser. Medrano va ser l'inventor del nom del festival, i els de la Junta del CIT ens hi vam llançar amb un gran entusiasme. La festa la fariem a la mateixa platja, en un gran envelopat; s'hi serviria sopar; contractariem bones figures; i mirariem que la gent es disfressés. Seria el festival més important de la costa tarragonina i estàvem segurs que promocionariem la vila, en una època en què els favors s'obtenien a base d'altres favors.

I ens vam posar mans a l'obra.

Uns cartells anunciadors de gran categoria artística, fets per l'artista gravador Antoni Gelabert (el que tingui la col·lecció completa de les nou edicions, que la conservi, perquè ja té el seu valor); cada any, artistes de categoria: Conxita Bautista, Germans Calatrava, «Alicia i Nubes Grises», «Mocedades», «Duo Dinámico», Peret, Cassen, Josep Guardiola...; unes propostes de disfressa, perquè el públic s'animés: tema rural, mariner, esportiu (per aquesta ocasió va venir el ciclista Cañardo), arts i oficis, carnaval, món de l'espectacle...; un sopar calent servit per la casa Dasler de Barcelona, amb taules ben parades; tot plegat en un envelat gegant muntat expressament a la platja pels germans Dalmau de Valls; unes bones orquestres que oferien ball fins a altes hores de la matinada; un gran castell de focs com a cloenda; uns programes de mà individuals, recollint el tema proposat, fets també per Gelabert; concursos i premis durant tota la nit... Del festival, Conxita Bautista en va gravar un disc, amb el títol de «EL baúl de la Abuelita», amb lletra de circumstàncies feta per nosaltres mateixos.

Ah, i això era molt important, cada any sortia un reportatge de la festa a la televisió. I no cal dir que «los chicos de la prensa» de Tarragona complien amb el pactat. Per uns dies, Torredembarra era notícia.

Les nits del «Baúl» eren ben esplendoroses. La gent hi assistia de vint-i-un botó (i això que no s'havia demanat mai etiqueta) i totes les autoritats provincials i no provincials hi eren invitades i restaven agraïdes, que és el que interessava, perquè més d'una vegada hi anàvem després a passar factura...

La festa, en sí, no era econòmicament rentable. Cada any s'hi perdien quartos, i sort teníem de l'Ajuntament i del senyor Mejà.

El primer any es va suspendre per la pluja i ja he dit com vam eixugar el dèficit.

L'any següent hi va haver més sort i la festa es va celebrar. Havíem previst una edició el dissabte a la nit, i una altra més econòmica, perquè no hi havia el sopar, el diumenge següent a la tarda, on va acudir molt poca gent.

La veritat és que el «Baúl» no va ser mai popular. La gent, segurament, no ens va entendre. Tant és així que, inclús, un any ens van tirar sorra des de fora de l'envelat i van trencar les tanques que l'encerclaven i es van instal·lar a dins a presenciar l'espectacle. Una provocació que no mereixíem, al meu entendre. També un any, i no vam aclarir si era o no sabotatge, els coets dels focs artificials van caure sobre dels assistents a la festa, que es van haver de refugiar sota les taules.

Si no ens van entendre els de fora, tampoc no ens van entendre els de dins. Nosaltres volíem que la festa fos ben desenfadada, i els assistents la van etiquetar; volíem, de sota mà, fer reviure el Carnestoltes encara que fos en ple Agost, i resulta que només ens disfressàvem uns quants, no tots, dels organitzadors. La gent, pel que es veia, enyorava més els smokings, els escots, i les pedreries, que no pas les manifestacions populars i d'estar per casa. Una prova del que dic és que un any que el tema proposat era el mariner, i, per això, en el menú hi havia esmarris, menja popular i local, totes les sardines van quedar als plats i a les cassoles. Les coses, de vegades, se t'escapen dels dits, sense saber ben bé per què.

PREMI MAÑÉ I FLAQUER: El que subscriu, una mica somnia truites, tenia ganes d'organitzar una mena de trobada o congrés de periodistes a Torredembarra, amb una durada d'un parell o tres de dies, i tenint, naturalment, com a justificació, el fet que el gran periodista Joan Mañé i Flaquer hagués nascut a Torredembarra. La gent de la Junta, que tocava més de peus a terra, no va acceptar la idea, però sí que va creure que es podia organitzar un concurs periodístic, a base de proposar un tema i premiar el millor article publicat, a judici d'un Jurat nomenat a l'efecte. I així es va fer. Durant els nou anys que es va convocar el premi, a la tardor, quan els turistes ja ens havien abandonat i quedàvem els de casa, es van proposar nou temes: «Influencia de Don Juan Mañé y Flaquer en España», «Los grandes maestros del periodismo español», «Estudio o ensayo sobre periodismo humorístico en el siglo XIX», «Corresponsales de Guerra», «La Ufología en el periodismo», «Mañé y Flaquer en el regionalismo», «Periodismo de denuncia», «Estudio sobre la prensa del corazón y sociedad», «Las autonomías regionales actuales y el pensamiento de Mañé y Flaquer».

Al costat d'aquest premi, dotat en 50.000 pessetes, al començament, i en 200.000 pessetes al final, se'n convocava un altre de tema local, amb una dotació de 25.000 pessetes. També, una vegada, es va crear un premi per un treball radiofònic. Però no va tenir continuïtat.

Els treballs presentats s'anaven editant cada any.

Aquestes convocatòries comportaven el nomenament del Jurat qualificador, i això va suposar que vinguessin a la Torre algunes personalitats del món intel·lectual: Júlio Manegat, Joan Perucho, Néstor Luján, Elisa Lamas, Josep Tarín Iglesias, Josep Anton Baixeras, Manuel Amat, Noel Clarassó, Avelí Artís, (Tisner), entre altres.

La festa consistia en un banquet que es feia al restaurant de l'Hotel Lamoga, en espera del veredict, tot degustant un menú de qualitat i amb guàrdia de gala a la porta. Un esdeveniment social. No cal dir, que les

nostres autoritats de la Província hi eren presents. I la televisió tampoc no va fallar cap any.

I és aquí, sobretot, on la labor d'Anton Valls va arribar a cotes molt altes. La convocatòria la feia arribar a tots els racons de la península, valent-se de tots els mitjans de què disposava; el protocol de la vetllada, públic, presidència, jurats, obsequis, parlaments, tot estava milimètricament controlat; i les edicions dels treballs, a més de ser vetllats i corregits per ell, eren tramesos a biblioteques importants d'arreu del món. Hi ha exemplars d'aquests treballs a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, a la Nacional, a dues d'Universitats alemanyes, que ara no recordo el nom, a la de la Sorbona, a París, a la del Congrés de Wasington...

Tenint en compte que Mañé i Flaquer va ser un defensor dels furs del país basc, l'Anton va posar-se en contacte amb gent d'aquell país i es va establir una mena d'agermanament entre Torredembarra i San Sebastián, que enviava ambaixades intel·lectuals i artístiques (recordem les actuacions dels Xistolaris).

És en aquesta festa, també, on l'Ajuntament es bolcava amb més generositat, endevinant, segurament, que les coses ben fetes i en un terreny totalment seriós, donava prestigi a la població. L'Alcalde, senyor Josep Mercadé Guasch, ho va entendre així i li hem d'agrar.

El nostre CIT era molt respectat pels Delegats Provincials d'Informació i Turisme; i alts funcionaris del Ministeri, que ens van conèixer, ens van atendre i ens van ajudar moltes vegades.

A Madrid, entre altres coses, vam haver-hi d'anar per recollir la placa que ens van concedir, com a entitat, i que ens va lliurar Fraga Iribarne, i també per recollir les distincions atorgades al nostre Secretari Anton Valls i a l'Alcalde de Torredembarra, Josep Mercadé.

Aquí hi ha, molt resumits, amb impressions molt personals, més de dotze anys de presidència del CIT. Uns anys certament difícils, si es contempen amb la perspectiva actual, però tanmateix, uns anys que s'havien de viure i es van viure.

He de dir que jo, si hagués de repetir l'aventura, no rectificaria res del que vaig fer.

Torredembarra, desembre de 1993.